

- Kringkastingsrådet ved veis ende

- Kringkastingsrådet ved veis ende

Kringkastingsrådet er en levning fra fortiden og er prinsipielt problematisk. Kulturministeren bør hente frem et gammelt Høyre-forslag og legge det ned, skriver NRs generalsekretær i denne kronikken, [som er publisert også på nrk.ytring.no](http://nrk.ytring.no)

Jeg får fra tid til annen spørsmål, som regel fra mindre fagblader, hva jeg mener om at det eventuelt etableres et såkalt redaksjonsråd i tidsskriftet. Jeg svarer nesten uten unntak at det er jeg svært skeptisk til. Hvorfor? Fordi det fort kan rote til forholdet mellom eier og ansvarlig redaktør og utydeliggjøre både de fullmakter og det ansvar som ligger hos redaktøren. Sånn sett kan rådets virksomhet raskt komme i konflikt med den redaksjonelle uavhengigheten, Redaktørplakaten og lov om redaksjonell fridom i media.

Med utgangspunkt i at NRK skal være en mest mulig profesjonell og uavhengig mediebedrift og nyhetsorganisasjon, er det åpenbart problematisk at Stortinget oppnevner åtte medlemmer og regjeringen seks medlemmer i et råd som skal drøfte saker som klart griper inn i kringkastingssjefens myndighetsområde. Rådet er nå besatt av aktive og tidligere politikere, litt utenfor det sterkeste rampelyset, samt enkelte sterke meningsbærere. At partisekretæren i et av regjeringspartiene, sitter i det råd som skal passe på landets statseide kringkastingssasjon, vil nok få statsledere fra mange rare regimer til å nikke gjenkjennende og anerkjennende. Men noe å skryte av i et demokratisk perspektiv er det neppe.

Bedre blir det ikke dersom vi ser på hva rådet faktisk bruker tiden sin på.

I Kringkastingsloven er Kringkastingsrådets mandat formulert slik:

«Kringkastingsrådet skal drøfte og uttale seg om hovedlinjene for programvirksomheten i Norsk rikskringkasting. Kringkastingsrådet skal uttale seg i de programsaker som kringkastingssjefen forelegger for det, eller som Kringkastingsrådet finner grunn til å ta opp. Styret og kringkastingssjefen kan innhente Kringkastingsrådets uttalelse i administrative og økonomiske saker.

Det er altså ?hovedlinjene? i NRKs programvirksomhet som skal være i fokus for rådets diskusjoner. I stedet opplever vi nå at rådet tidvis fremstår som et tribunal, hvor enkeltmedarbeidere i NRK må stå skolerett for et politisk oppnevnt råd som ikke har andre styringsparametre enn sine egne subjektive følelser og meninger.

Rådet skal ikke vurdere programvirksomheten opp mot straffeloven. Til det har de verken reell eller formell kompetanse. De skal ikke vurdere programmene opp mot medienes etiske regelverk, Vær Varsom-plakaten. Til det har vi Pressens Faglige Utvalg (PFU).

Klagenemnda for kringkastingssaker ble nedlagt i 1999 og NRK innlemmet som en del av den alminnelige selvdømmeordningen for mediene. Problemet er at rådet har tatt klagenemndas rolle, til tross for mangel på et materielt grunnlag for sine vurderinger.

De behandler klager mot enkeltprogrammer og medarbeidere, basert på ren synsing, og til dels utenom den kommandolinjen som ellers gjelder i norske medier: At all kritikk mot mediets redaksjonelle valg er ansvarlig redaktørs domene. Rådet har verken kart eller kompass å styre etter. De er uten regler i et landskap uten formulerte normer og standarder.

Referatene fra rådets møter er ikke oppløftende. Medlemmene forteller om sine innerste følelser, hva de er ?glade? for, hva som gir dem ?ubehag?, hva de synes er ?ufint? osv. I forrige møte ble Fredrik Skavlands kroppsspråk et tema. I forrige møte bestemte noen av rådsmedlemmene at et innslag på Trygdekontoet var styrt av hevnmotiver, i en blanding av sinnelagsetiske vurderinger og diagnostisering.

Hvor ble det av ?hovedlinjene for programvirksomheten?? Til overmål valgte rådet å lukke dørene under deler av Skavlan-debatten. Det er oppsiktsvekkende, men neppe tillitsvekkende.

NRK bidrar pussig nok til forvirringen. På rådets hjemmesider kan man lese at «Er du misfornøyd med noe du ser eller hører på radio, fjernsyn eller nett kan du klage til Kringkastingsrådet.» Det skaper en forventning rådet ikke kan oppfylle. Klagere har forventninger om at noe skal skje, men det gjør det ikke.

Tiden er overmoden for kulturminister Thorhild Widvey til å hente frem komitemerknaden fra de nåværende regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, da gjeldende kringkastingslov ble vedtatt i 1992:

«I den nye mediesituasjon og etter at NRK er omdannet til en stiftelse, mener disse medlemmer at det ikke lenger er naturlig eller ønskelig at man i lovs form pålegger NRK en bestemt organisering og sammensetning av selskapets rådgivende organer. Både i NRK, TV 2 og den nye riksdekkende P 4 bør det være slik at selskapets styre har ansvar for at programvirksomheten drives i overensstemmelse med konsesjonsvilkår og Stortingets retningslinjer. Disse medlemmer mener derfor at selskapene bør stå fritt til å etablere de rådgivende organer man selv finner ønskelig, og at lovens krav når det gjelder NRK's rådgivende organer derfor bør oppheves.»

2015.06.16

Nei
Nei